

Čís. 5098.

Skutková podstata zločinu podle § 170 tr. zák.

Ustanovení § 169 tr. zák. vyžaduje jednak všeobecný zlý (t. j. protiprávní) úmysl, jednak vědomí pachatele, že zapálením svého majetku vydává v nebezpečí ohně i majetek cizí.

Směřuje-li zlý úmysl pachatelův k účelům § 170 tr. zák. (zkrátiti práva jiné osoby), závisí otázka, zda je užití § 169 či § 170 tr. zák., na okolnostech, za nichž byl čin spáchán.

Není-li tu podmínek pro přísnější ustanovení § 167 tr. zák., musí mírnější ustanovení ustoupiti přísnějšímu.

(Rozh. ze dne 9. října 1934, Zm I 17/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 13. prosince 1933, když tato stížnost byla v neveřejném zasedání zamítnuta již, pokud čelila proti výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem žhářství podle §§ 169, 167 g) tr. zák. a pokusem svádění k témuž zločinu podle §§ 9, 169, 167 g) tr. zák., i pokud čelila proti výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. (správně podle § 281, čís. 10 tr. ř., jak z dalšího vysvitne) vidí stěžovatel v tom, že soud shledal ve vyličeném činu jak zločin žhářství podle §§ 169, 167 g) tr. zák., tak i zločin pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák. Je přisvědčiti jeho námitce (jinak blíže neodůvodněné), že nalézací soud po právní stránce nesprávně podřadil pod citovaná ustanovení čin obžalovaného, spočívající v zapálení vlastního majetku v úmyslu získati pojistné a u vědomí, že se tím vydává cizí majetek v nebezpečí ohně. Právní kvalifikace, jež odpovídá zákonu, je tu za zločin podvodu podle §§ 170, 203 tr. zák., jak plyne z těchto úvah:

Zapálení vlastní věci nezakládá o sobě ještě zločin, i když objektivně přistoupí k němu ohrožení cizího majetku. Trestný ráz mu dává protiprávní úmysl. Ustanovení § 169 tr. zák. vyžaduje jednak všeobecně zlý (t. j. protiprávní) úmysl, jak plyne ze slov zákona »v jakémkoliv zlém obmyslu předsevzatým« (Miřička, trestní právo hmotné, str. 388; Altmann I., str. 403), jednak vědomí pachatele, že zapálením svého majetku vydává v nebezpečí ohně i majetek cizí (rozh. čís. 2090 sb. n. s.). Směřuje-li však onen zlý úmysl pachatelův k účelům § 170 tr. zák., na př. zkrátiti práva třetí osoby, závisí otázka, zda je za tohoto předpokladu užití § 169 tr. zák. či § 170 tr. zák., na okolnostech, za nichž byl čin spáchán.

Hledě k obecné nebezpečnosti činu prohlašuje jej zákon v § 169 tr. zák. za žhářství proto, by soudci učinil přístupnými přísnější ustanovení § 167 tr. zák. Není-li tu však pro přísnější ustanovení § 167 tr. zák. podmínek (o čemž v souzeném případě při srovnání sazby § 167 g) tr.

zák. se sazbou § 203 tr. zák. nelze pochybovati), musí mírnější ustanovení ustoupiti přísnějšímu. Tu by nebylo lze (už vzhledem k zásadě § 34 tr. zák.) srovnati se zásadami správného užití zákona, by čin byl posuzován podle mírnějšího ustanovení §§ 169, 167 g) tr. zák. a ne podle přísnějšího § 170 tr. zák. Toto ustanovení sice postihuje především případy, v nichž ohrožení cizího majetku nenastalo. Leč přistoupení tohoto ohrožení nevylučuje použití § 170 tr. zák., když jinak je jeho použití odůvodněno. Ohrožení to přichází pak ve smyslu § 43 tr. zák. v úvahu jako okolnost přitěžující. (Rozh. čís. 2057 víd.) Nelze tedy větu »aniž by při tom cizí majetek byl v nebezpečení, že též ohněm zachvácen bude« jinak pojímati, než ve smyslu »byť i při tom cizí majetek nebyl ve zmíněném nebezpečení«, neboť jinak bychom podle toho, co předesláno, dospěli k výsledku zákonem zajisté nechtěnému, že by byl pachatel, jenž zapálil za okolností § 167 g) tr. zák. svůj majetek za tím účelem, aby způsobil jiné osobě škodu 20.000 Kč přesahující, mírněji trestný, když cizí majetek byl ohněm ohrožen, nežli v opačném případě, k čemuž se ještě podotýká, že ohrožení cizího majetku po rozumu § 169 tr. zák. samozřejmě ještě neznamena »zvláštní nebezpečnost« ve smyslu § 167 g) tr. zák., kdyžt ustanovení § 169 tr. zák. všeobecnou citací § 167 tr. zák. dovoluje potrestati pachatele i podle § 167 g) tr. zák.

Protože však zločin podle § 170 tr. zák. je dokonán už zapálením vlastního majetku (s uvedeným úmyslem provedeným) a nepředpokládá další dodatečné jednání směřující k tomu, by v třetí osobě (na př. pojišťovně) byl vyvolán omyl o příčině požáru, nebo rozsahu škody, tím méně, by škoda skutečně vzešla (rozh. čís. 2916 sb. n. s.), měl podle toho, co dovedeno, vyličený čin obžalovaného býti — jak už bylo podotčeno — podřaděn ustanovení § 170 tr. zák. a to jako dokonáný zločin podvodu, trestný vzhledem k výši škody, jež z činu měla a mohla nastati, podle § 203 tr. zák. O zločinu tom vzhledem k návrhu veřejného obžalobce, učiněnému podle § 1 zákona čís. 471/1921 sb. z. a n., právem rozhodoval sborový soud první stolice. Nesprávně tedy kvalifikoval napadený rozsudek čin obžalovaného jednak za zločin žhářství podle §§ 169, 167 g) tr. zák., jednak za zločin pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. z.

Leč přes to nelze vyhověti zmateční stížnosti obžalovaného, označující právní kvalifikaci činu obžalovaného za mylnou a domáhající se zřejmě pomnutí kvalifikace činu za zločin pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200, 203 tr. zák. Nahoře dovedená správná kvalifikace činu obžalovaného za zločin podvodu podle §§ 170, 203 tr. zák. není totiž mírnější, než nesprávná kvalifikace, vyřknutá napadeným rozsudkem. Ten sice shledává ve skutku obžalovaného dva trestné činy. Než oba tyto činy jsou — hledíc k tomu, že v souzeném případě bylo použito ustanovení § 1 zák. čís. 471/21 sb. z. a n. — ohroženy stejným trestem jako zločin § 170 tr. zák. Sluší pak uvážiti, že při správné kvalifikaci skutku stěžovatelova za zločin §§ 170, 203 tr. zák. by ovšem — nehledíc i ke zvláštnímu zločinu podle §§ 9, 169, 167 g) tr. zák., pokud se týče správně podle §§ 9, 170, 203 tr. zák. — již nešlo o souběh dvou zločinů různého druhu, nýbrž jen o jediný zločin stejně trestný, což by sice mělo s hlediska § 44 a) tr. zák. svůj význam ve prospěch obžalovaného, že by však naproti tomu při správné kvalifikaci přitěžovala ve smyslu § 43 tr.

zák. okolnost, že činem obžalovaného byl ohrožen i cizí majetek a že by pominula polehčující okolnost § 47 a) tr. zák. nalézacím soudem přiznaná. Kdežto tedy při výměře trestu při kvalifikaci, vyřknuté nalézacím soudem, polehčující okolnosti převažovaly nad přitěžujícími, bylo by tomu při správné kvalifikaci opačně, takže by stížnost nemohla přivoditi rozhodnutí stěžovateli příznivější. Z nesprávné kvalifikace činu, vyslovené prvním soudem nemůže však obžalovaný odvozovati si právo, by jeho čin byl kvalifikován mírněji než správně, by totiž kvalifikace za zločin podvodu odpadla úplně a zůstala jen mírnější kvalifikace za zločin žhářství podle §§ 169, 167 g) tr. zák.

Čís. 5099.

Pojem »veřejné listiny« ve smyslu § 199 d), 320 f) tr. zák.

Náležitostí veřejných listin je, by vydávání listin druhu v nich uvedeného patřilo do oboru působnosti úřadů neb osob v nich jako vystavovatel uvedených.

Průvodní stvrzenka podle § 2 čís. 2 zákona o dani z masa (čís. 262/1920), vydaná obcí, již příslušný finanční úřad podle posl. odst. § 3 vládn. nař. ze dne 26. dubna 1920, čís. 263 sb. z. a n. právo k tomu neudělil, není veřejnou listinou ve smyslu §§ 199 d), 320 f) tr. zák.; bylo-li padělané stvrzenky použito k oklamání finančního úřadu, kontrolujícího placení daně z masa, by stát byl na dani zkrácen, jde o podvod ve smyslu §§ 197 (461) tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. října 1934, Zm II 413/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. září 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným, že v roce 1930 a 1931 v D. T. padělal průvodní stvrzenky o zapravené dani z masa a vykázav se jimi před odběrateli masa a státními finančními orgány, uvedl tyto osoby v omyl, jímž stát měl na svém majetku škodu utrpěti a škodu nejméně 1.869 Kč utrpěl. Tím spáchal obžalovaný přestupek podvodu podle § 461 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti je přisvědčiti, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. námitkou, že obžalovaným padělané průvodní stvrzenky obce D. T. nejsou veřejnými listinami, a že tedy v činu obžalovaného není splněna skutková podstata zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., nýbrž vzhledem ke způsobené škodě v částce 1.869 Kč jen přestupku podvodu podle § 461 tr. zák. Zločinnou kvalifikaci shledal napadený rozsudek v jednání obžalovaného jen ve směru § 199 d) tr. zák., totiž jen v tom, že obžalovaným padělané průvodní stvrzenky podle § 2 čís. 2 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 262 sb. z. a n. považoval za veřejné listiny. Veřejnou listinou však podle § 292 c. ř. s. je jen taková listina, jež byla vydána v předepsané formě buď veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění neb osobou, poží-